

POSŁOWIE / AFTERWORD

Aleksandra Cieślikowa

Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

Osiągnięcia onomastyczne jubilatów¹

We wspomnieniach jubilatów nie może zabraknąć miejsca dla tych, którzy odeszli od nas, ale ich prace językoznawcze, szczególnie onomastyczne, przyczyniły się do rozwoju tej gałęzi wiedzy. Nie o wszystkich jest tu mowa.

W numerze LVI czasopisma „Onomastica” poświęciliśmy miejsce pamięci Pani Prof. Marii Kamińskiej, która w wielu swoich pracach zajmowała się problemami onomastycznymi.

Zaskoczyła wszystkich śmierć Pana Prof. Ernsta Eichlera, który niedawno obchodził swoje 80. urodziny, w roku 2012 w Wiedniu został wydany tom artykułów Jemu poświęcony. Prof. Ernst Eichler był członkiem-korespondentem PAU i otrzymał doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie. Był sławistą, ale polska onomastyka wiele mu zawdzięczała (ostatnio, tuż przed śmiercią, został powołany w skład redakcji czasopisma „Onomastica”).

Niedawno nadeszła również wiadomość o śmierci Pana Prof. Vincenta Blanára, znakomitego słowackiego onomasty, niezwykle ważnego dla onomastyki słowiańskiej i międzynarodowej. Wspomnienie o Nim Milana Majtána ukazało się w numerze LVII „Onomastików”.

Wspominam też Todora Atanasova Todorova (męża naszej koleżanki, doskonale znanej z prac onomastycznych – Liljany Dymitrovej-Todorovej), który nawet na emeryturze wspierał redakcję *Bułgarskiego etymologicznego słownika*.

¹ Referat został wygłoszony 27 października 2012 r. podczas inauguracji XVIII Międzynarodowej i Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej. Szczegółowe informacje o wspomnianych w artykule jubilatach znajdują się w *Słowach wstępnych* do tomów im poświęconym i w przeglądzie bibliograficznym ich artykułów. Niektóre zdania z wystąpień jubilatów cytuję za ich zgodą.

Jednak nie o słowiańskich uczonych chciałabym mówić; nie wystarczyłoby na to miejsca, gdyż słowiańskich (w tym polskich) uczonych obchodzących swoje jubileusze było wielu. Przedstawiam więc tylko kilku z naszych polskich jubilatów, zajmujących poczesne miejsce w onomastyce. Jednocześnie powtarzam to, co napisaliśmy w VLI numerze „Onomastików”: przekazuję najserdeczniejsze gratulacje i wyrazy szacunku wszystkim Paniom i Panom – z Polski i spoza niej, opisującym i zajmującym się funkcjami nazw własnych, jak również innymi problemami językoznawczymi.

Szczególne wyrazy szacunku i gratulacje przekazujemy Panu Prof. Edwardowi Brezie, obchodzącemu w tym roku swój jubileusz – autorowi ponad 2000 publikacji, zawierających problemy ogólnojęzykowe, antroponimiczne, toponimiczne oraz poświęcone kaszubszczyźnie. O Jego życiu i twórczości możemy przeczytać w *Słowie wstępnym*² do tomu *Studia linguistica in honorem Edvardi Breza* opracowanego w 2008 r. z okazji nadania mu tytułu doktora *honoris causa* w 2006 r. przez Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Słowa wdzięczności poświęcamy honorowemu przewodniczącemu Rady Języka Polskiego – Panu Prof. Waleremu Pisarkowi, który otrzymał tytuł „Zasłużonego dla Polszczyzny” oraz był laureatem nagrody ustanowionej przez Prezydenta RP w 2012 r. Zasługi Profesora obejmują tak wiele dziedzin, że trudno byłoby je wyliczać. Uwagę zwraca *Ustawa o języku polskim*, która dotyczy również użycia nazw własnych. Są one ważną częścią języka (por. wypowiedzi Prof. Pisarka na ich temat) i Jego artykuł *Onomastyka w Roku Języka Polskiego* [Pisarek 2007] oraz opinie o imionach i innych nazwach, nie tylko własnych, wydawane dla Rady Języka Polskiego. Najważniejsze wydarzenia życia i wielorakiej twórczości pod względem ilościowym i jakościowym znajdziemy w poświęconym Profesorowi omówieniu Wojciecha Kajtocha [2011]. Za autorem owego omówienia cytuję: „Dbałość o kulturę i stan polszczyzny była i jest swoistym *leitmotywem* pracy naukowej i działalności Profesora” [Kajtoch 2011: 83].

Niektórzy z jubilatów, o których mówię, już w roku 2010 otrzymali zaszczytny tytuł doktora *honoris causa* albo odnowili swój doktorat, lub obchodzili jubileusz, ale swoimi pracami z dziedziny onomastyki wpisują się trwale w jej historię.

Przypominam prace Panów Profesorów: Zygmunta Zagórskiego i Karola Zierhoffera. Dorobek obydwóch można śledzić, czytając ich monografie oraz artykuły, a także recenzje i omówienia.

Przywołać tu można choćby *Studia onomastyczne i dialektologiczne* pod redakcją Alicji Pian-Kijasowej i Ireny Sarnowskiej-Giefing [2011] zawierające, oprócz wstępu i artykułów najbliższych, fotografie z lat młodości Karola Zierhoffera. Nie należy zapominać o żonie Prof. Zierhoffera – Pani Zofii Zierhofferowej, znajdującej się na jednej z licznych fotografii w tej publikacji, ale co ważniejsze, będącej współautorką wielu prac poświęconych związkom Polski z kultu-

² Por. *Słowo wstępne* pióra Elżbiety Laskowskiej i Małgorzaty Jaracz do wymienionego zbioru artykułów poświęconego Panu Prof. Edwardowi Brezie.

rażą Europę, związkom wydobywanym dzięki nazwom własnym. Tytuł ostatniej z cyklu europejskich nazw geograficznych, recenzowanej i wspomianej często pracy Państwa Zierhofferów, brzmi: *Nazwy geograficzne Europy w języku polskim* [2011]. Wcześniej były: *Polska a Europa w świetle nazw geograficznych* [2007], *Nazwy zachodnioeuropejskie w języku polskim a związki Polski z kulturą Europy* [2000].

O Panu Prof. Zygmuncie Zagórskim³, którego odnowienie doktoratu przypadło na rok 2011 (razem z odnowieniem doktoratu Prof. Karola Zierhofferera), można powiedzieć to, co o wszystkich jubilatach. Pod jego redakcją została wydana imponująca praca *Nazwy geograficzne Poznania* [2008]. Opracowanie to, nad wyraz potrzebne, rozpoczyna *Wprowadzenie* redaktora, a kończy rozdział pt. *Wybrane wyniki badań* tegoż autora, w którym pisze o wielowiekowej rekonstrukcji przeszłości, ale też o tendencjach współczesnych w nazewnictwie. Historia i współczesność są obecne w większości rozdziałów monografii. Prof. Zygmunt Zagórski zwraca uwagę na zróżnicowany układ centrum i peryferii, odbity w nazwach własnych. Cenne jest zdanie o materiale nazewniczym, który weryfikuje i usprawnia metody badawcze.

Godnością doktora *honoris causa* został obdarzony Pan Prof. Marian Kucala. Nadano Mu ją na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Profesor wiele lat pracował na tym Uniwersytecie. Uczestniczyłam w uroczystości, której laudatorem był znany językoznawca i onomasta – Prof. Władysław Makarski. Na recenzentów dorobku Prof. Mariana Kucala powołano: Prof. Edwarda Brezę i Prof. Bogdana Walczaka.

Edward Breza pisał: „Profesor Zwyczajny Doktor Habilitowany Marian Kucala zasłużył sobie w pełni na ten laur akademicki osiągnięciami naukowymi, dydaktycznymi, organizacyjnymi i kierowniczymi oraz postawą obywatelską”. Bogdan Walczak rozpoczął swoją recenzję słowami „*Sic itur ad astra*”, a zakończył: „Zasługi, jakie położył dla nauki i kultury polskiej, a także dla Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w całej rozciągłości uzasadniają nadanie Mu najwyższej godności akademickiej lubelskiej uczelni” [zob. Kucala 2012: 28, 29, 35].

Onomastyczne artykuły Prof. Mariana Kucala zyskały uznanie w gronie ludzi zajmujących się tą gałęzią językoznawstwa. Tytuły najznakomitszych prac Profesora z tej dziedziny to często przywoływany artykuł *Co już jest, a co jeszcze nie jest nazwą własną?* [1967], *Odbicie słownictwa pospolitego w staropolskich nazwach osobowych. Na podstawie tomu I „Słownika staropolskich nazw osobowych” i „Słownika staropolskiego”* [1968], *Parę zagadek toponomastycznych* [1994] i nie tak dawny artykuł, który nadawałby się na konferencję, o której mowa w artykule: *Nazwy części wsi w Beskidzie Myślenickim* [2008], (por. bibliografia zawarta w podanym wyżej zbiorze poświęconym Prof. Marianowi Kucale).

³ Prof. Zygmunt Zagórski zmarł 28 marca 2013 r. Wspomnienie o Panu Profesorze zostało zamieszczone w numerze LVII „Onomastików” (przyp. redakcji).

Jubilatami, a raczej jubilatkami, których onomastyczną (językoznawczą) twórczość, a także niezwykle ofiarną działalność dydaktyczną chcę przedstawić, są Panie: Prof. Zofia Cygal-Krupa, profesor UJ, a poprzednio dyrektor Instytutu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie i Prof. Ewa Wolnicz-Pawłowska.

Wręczenie księgi Pani Prof. Zofii Cygal-Krupie – zbiór artykułów Jej przyjaciół, współpracowników i uczniów pt. *Mundus verbi* nastąpiło 25 października 2012 r. w przeddzień XVIII Międzynarodowej i Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej. Zawdzięczamy jej redakcję *Studiów Językoznawczych – dar przyjaciół i uczniów dla Zofii Kurzowej*, ale też (najpierw referat, a później publikację) *Profesor Mieczysław Karas – uczyony i nauczyciel* poświęcony pamięci Prof. Mieczysława Karasia, wygłoszony w Rudniku nad Sanem, a opublikowany w materiałach z tej konferencji: *Z Przędzela po rektorskie berło* (Rudnik nad Sanem, 2010). Trzeba również przypomnieć prace onomastyczne Zofii Cygal-Krupy związane z jej rodzinną wsią Porąbką oraz recenzje onomastycznych prac doktorskich i habilitacyjnych.

Pani Prof. Ewa Wolnicz-Pawłowska jest członkiem Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Kraju, obecnie przewodniczącą, jak również wiceprzewodniczącą Komisji Nazw Miejscowych i Obiektów Fizjograficznych. Bardzo ważne dla onomastów, przede wszystkim dla antroponomastów, są jej prace dotyczące pogranicza południowo-wschodniego Polski: *Osiemnastowieczne imiennictwo ukraińskie w dawnym województwie ruskim* [1978], *Antroponimia lemowska na tle polskim i słowackim (XVI–XIX wiek)* [1993], a także napisana wspólnie z Wandą Szulowską: *Antroponimia polska na Kresach południowo-wschodnich* [1998]. Nie wymieniam wszystkich napisanych i redagowanych książek. Jest ich, jak i u innych jubilatów, bardzo wiele. Od 1975 r. współpracowała z Prof. Januszem Riegerem w różnych dziedzinach, również w zakresie hydronimii (to obok antroponimii ważny obszar jej działalności, np. *Nazwy rzeczne w dorzeczu Warty* [1975]). Prace z hydronimii zajmują dużo miejsca w Jej twórczości naukowej, łącznie z pierwszym opracowanym w słowiańszczyźnie hydronimicznym słownikiem (we współautorstwie z Wandą Szulowską) *Nazwy wód w Polsce* [2002], w drugiej części jest zamieszczony *Indeks a tergo*.

Przed wszystkim jednak należy podkreślić owocny udział jubilatki w pracach obydwóch komisji: od roku 2002 do tej pory. Wcześniej, o czym też należy pamiętać, zastępcą przewodniczącego Komisji Nazwy Geograficzne Świata poza Granicami Polski był Prof. Władysław Lubaś.

Jubilatka kilka razy zmieniała miejsce pracy: po studiach pracowała w Instytucie Słowianoznawstwa (dziś Sławistyki), później w Olsztynie, następnie na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego, a obecnie na Uniwersytecie Warszawskim w Instytucie Kulturologii i Lingwistyki Antropocentrycznej na Wydziale Lingwistyki Stosowanej, zajmując tam stanowisko kierownika Zakładu Terminologii i Terminografii oraz kierownika Sekcji Języka Rosyjskiego.

Następnym z jubilatów przeze mnie uwzględnionych ze względu na swoją niezwykle działalność onomastyczną jest Pan Prof. Władysław Lubaś⁴ (członek redakcji „Onomastików” od roku 1982 do dziś). W Opolu w 2012 r. odbył się Jego jubileusz (osiemdziesięciolecie). Wcześniej, w 2006 r. został wyróżniony w Belgradzie tytułem doktora *honoris causa* (por. zbiór artykułów z 2002 r.). Cytuję Jego ważne słowa z wystąpienia w czasie uhonorowania Go przez władze Uniwersytetu w Opolu:

Ponieważ przed dziesięcioma laty, kiedy ówczesne kierownictwo Instytutu Filologii Polskiej i Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Opolskiego, we współpracy z Wydziałem Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego i dyrekcją Instytutu Języka Polskiego PAN w Krakowie – placówkami, w których byłem zatrudniony – zorganizowały na moje siedemdziesięciolecie uroczyste spotkanie jubileuszowe w Opolu, miałem okazję opowiedzieć o sobie jako nauczycielu i badaczu, dzisiaj – po dziesięciu latach – ograniczę się tylko do paru uwag uzupełniających. Kiedy się zastanawiam nad tym, co było w mojej życiowej karierze naukowej ważne, to chyba szczerze i zapewne nieco też z nutką egoizmu, mogę dzisiaj wyznać, że przede wszystkim – trafny wybór zawodu i kierunku zainteresowań. Przez całe moje naukowe życie – a trwa ono już 55 lat od chwili opublikowania pierwszego artykułu w redagowanym przez Prof. Witolda Doroszewskiego warszawskim „Poradniku Językowym” w 1957 r. – po prostu lubiłem swoją pracę.

Na poparcie tych słów przytaczam niewielki fragment recenzji Pana Prof. Stanisława Gajdy z przygotowanych pod redakcją Władysława Lubasia do druku *Studiów socjolingwistycznych*: „Autor konsekwentnie mówi o metodzie socjolingwistycznej w opisie języka i pokazuje jej zastosowania w dialektologii, onomastyce, sławistyce i translatoryce”, a więc wielością zastosowań socjolingwistyki obejmuje również onomastykę, jak też inne, bliskie Mu działy językoznawstwa, co świadczy o Jego trafności w „wyborze zawodu”.

W pierwszych dniach września 2012 r. odbyła się w Lublinie i Kazimierzu konferencja związana z jubileuszem Pana Prof. Jana Mazura. Temat brzmiał: *70 lat współczesnej polszczyzny. Zjawiska procesy, tendencje*. Nie zabrakło w czasie trwania konferencji jubileuszowej referatu poświęconego onomastyce – wygłosił go Prof. Robert Mrózek: *Trwałość i zmienność składników leksyki onimicznej w ostatnim siedemdziesięcioleciu*.

Pan Prof. Jan Mazur [2010: 11–18] napisał piękną przedmowę do książki *W świecie nazw*, poświęconej jubileuszowi znanego i niezwykle cenionego onomasty – Pana Prof. Czesława Kosyła, wiele razy cytowanego w pracach onomastycznych.

We wstępie do księgi jubileuszowej Pana Prof. Roberta Mrózka [Cieślakowa 2012b: 7–15] napisałam: *Zamiast „słowa wstępu” kilka słów największej pochwały Profesora Roberta Mrózka*. Profesor znany jest z prac zarówno teoretycznych, jak i szczegółowych oraz skrupulatnej analizy materiału i dopiero na jej podstawie wyciąga wnioski. Tak było w Jego pracach: doktorskiej, habilitacyjnej i późniejszych

⁴ Prof. Władysław Lubaś zmarł 9 stycznia 2014 r. (przyp. redakcji).

artykułach. Przypominam zdanie Prof. Kazimierza Rymuta o pracy doktorskiej: „Najważniejsze jest jednak to, iż jest to dzieło naukowo obiektywne, co podkreślają nie tylko polscy, ale też czescy onomaści”. Z Czechami i czeską onomastyką pozostaje nadal w kontakcie, tak jak i ze słowacką [por. recenzje i artykuły odnoszące się do niezwykle ważnych prac Vincenta Blanára: „Onomastica” 1997, XLII: 343–345; 2002, XLVII: 234–235; 2005, L: 69–83; 2009, LIII: 187–188].

Prof. Robert Mrózek [„Onomastica” 2002, XLVII: 23–35] pisał też o osiągnięciach onomastyki polskiej i jej dalszych możliwościach rozwoju. Przytoczył tam słowa Šmilauera, który nazwał Polskę „onomastycznym mocarstwem” [s. 24].

Po przemianach ustrojowych zmienił się status onomastyki, coraz większą uwagę zaczęto przywiązywać do badań kulturowych i konfrontatywnych, a w warunkach globalizacji do starań o zachowanie tożsamości narodowej i utrzymanie dziedzictwa narodowego, w czym ważną rolę odgrywają nazwy własne. Artykuł Roberta Mrózka z 2006 r. [s. 153–163] poświęcony jest temu problemowi: *Apelatywna sfera językowa a sfera onimiczna – przed- i poglobalizacyjny problem onomastyki*. Profesor rozpatruje w nim m.in. dawne i niektóre współcześnie używane terminologiczne określenia: system – subsystem, onomastyka – onimia.

Prof. Robert Mrózek jest jednym z onomastów namawiających do stworzenia nowej, jednolitej terminologii nazewnicznej. Efektem jej wprowadzenia byłoby wzbogacenie międzynarodowej terminologii onomastycznej. Jest On również autorem recenzowanego przez Pana Prof. Sławomira Gałę *Słownika motywacyjnego antroponimów przewiskowych socjolektu młodzieżowego* [2007].

Prof. Robert Mrózek był redaktorem znakomitej serii „Kultura – Język – Edukacja”, zbiorów prac z historii języka, jego kultury i edukacji. Tomy mieściły artykuły m.in.: Ireny Bajerowej, Jadwigi Puzyniny, Zygmunta Bauman. Ukazał się też tom, pod redakcją jubilata, poświęcony onomastyce, a raczej onimii: *Nazwy własne w języku, kulturze i komunikacji społecznej* [2004], wzbogacony dwoma Jego artykułami. Wszystkie tomy zawierają artykuły wybitnych językoznawców, filozofów języka, osób zainteresowanych edukacją, dydaktyką, aksjologią w różnych ujęciach, czyli „współczesnymi tendencjami w procesach poznawczych”.

Wspomnę teraz o jednym z ostatnich ważnych artykułów Prof. Roberta Mrózka: *Systemowość a gramatyczność onimicznej sfery językowej w Symbolae grammaticae in honorem Boguslai Dunaj* [2010]. Zacytuję ostatnie zdanie artykułu dotyczącego nazw własnych: „Fragmentaryczne sygnalizowanie (bądź negowanie) nie zastąpi syntez monograficznych i ostatecznych ustaleń terminologicznych”.

Potwierdza ten ogląd nazw własnych opinia Pana Prof. Stanisława Gajdy: „Mimo oddalenia od głównych ośrodków naukowych prof. R. Mrózek jest postacią rozpoznawalną w skali ogólnopolskiej i międzynarodowej, zwłaszcza w środowisku onomastycznym, [...] szanowaną ze względu na walory poznawcze jego prac (materiałowość i koncepcyjność interpretacyjna łączą się w nich w harmonijną całość). Zdobył sobie pozycję osobną inwencyjnością i rzetelnością badawczą”.

W przyszłym roku będzie też ze wszech miar zasłużony jubileusz znanego wszystkim językoznawcy Pana Prof. Bogdana Walczaka (urodził się w 1942 r.). Księga z tej okazji jest przygotowywana⁵. Od skończenia studiów był związany z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, był też lektorem języka polskiego w Lyonie w latach 80. Zdziwiał wielostronnością, wielorakością swoich zainteresowań językiem i liczbą prac. Również nieobce Mu były problemy onomastyki. Artykułów onomastycznych napisał kilkaset. Wystarczy przytoczyć kilka tytułów ostatnich artykułów z dziedziny onomastyki, zamieszczonych w czasopiśmie i dziełach zbiorowych. Nie wymieniam wcześniejszych Jego prac, dotyczących zarówno onomastyki literackiej, jak i realnie istniejącej. Tytuły artykułów (od r. 2004) są częścią tekstu i wprowadzają w jego problematykę, niektóre interesują antroponomastę, inne toponomastę; świadczą o ich ważnej dla wszystkich onomastów teoretycznej zawartości. Oto tytuły: *Dzieje języka a nazwy własne* [2004], *Kilka słów o nazwisku Bąba* [2004], *Nazwisko Rzepka na tle innych nazwisk odwarzywnych* [2005], *Etniczne zróżnicowanie nazewnictwa a polityka* [2006a], *Przyszłość egzonimów w świetle globalizacji* [2006b], *Nazewnictwo okolic Kórnicka i Bnina* [2007], *Jeszcze o przeszłości egzonimów* [2010a], *Najstarsze nazwiska wielkopolskie* [2010b], *O nazwie Wieluń* [2010c], *O nazwie Śrem* [2011a], *Nazwy geograficzne Rzeczypospolitej Obojga Narodów jako obce* [2011b], *Dlaczego prawie 20 tys. Polaków nosi nazwisko Kot, a nikt nie nazywa się Pies?* [2012].

Wspomnę jeszcze o nieco wcześniejszym jubileuszu Pana Prof. Stefana Warchoła, wcześniejszym, ale równie ważnym dla rozwoju onomastyki. Dzięki wysiłkowi Profesora stworzono w 1985 r. serię „Rozpraw Sławistycznych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej”. Prof. Stefan Warchoła jest autorem wielu prac z dziedziny onomastyki, a obecnie ukazał się już trzeci tom ważnego dzieła: *Słownika etymologiczno-motywacyjnego słowiańskiej zoonimii ludowej*, któremu poświęcił mnóstwo sił i pracy.

Jeszcze raz, na koniec swojego wystąpienia, życzę najserdeczniej długich lat pracy twórczej przede wszystkim w dziedzinie onomastyki, gdyż jestem jej przedstawicielką i gratuluję najszczerzej wszystkim jubilatam w imieniu własnym, organizatorów konferencji, redakcji czasopisma „Onomastica”, a także wszystkich obecnych na XVIII Międzynarodowej i Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej.

Bibliografia

- Abramowicz Zofia, Bogdanowicz Elżbieta (red.), 2006, *Onimizacja i apelatywizacja*, Białystok.
Cieślak Aleksandra, 2012a, *O problemach z pewnego rodzaju antroponimami na przykładzie nazwiska Cygal*, [w:] Małgorzata Pachowicz, Krystyna Choińska (red.), *Mundus verbi. In honorem Sophiae Cygal-Krupa*, Tarnów, 78–85.

⁵ Ukazała się w trzech tomach pod red. Jolanty Migdał i Agnieszki Piotrowskiej-Wojaczyk – *Cum reverentia, gratia amicitia. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Bogdanowi Walczakowi*, Poznań 2013 (przyp. redakcji).

- Cieślíkowa Aleksandra, 2012b, *Zamiast „słowa wstępu” kilka słów największej pochwały Profesora Roberta Mrózka*, [w:] Izabela Łuc, Małgorzata Poglódek (red.), 7–15.
- Gala Sławomir (rec.), 2007, *Słownik motywacyjny antroponimów przezwiskowych socjolektu młodzieżowego*, „Onomastica” LIII, 202–205.
- Kajtoch Wojciech, 2011, *O Profesorze Walerym Pisarku*, „Język Polski” XCI, nr 2–3, 82–93.
- Kucała Marian, 2012, *Professor Marian Kucała. Doktor honoris causa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*, Lublin, 5–91.
- Lubaś Władysław, 2002, *Studije iz srpske i južnoslovenske onomastike i sociolingvistike. Studije o Srbima. Zavod za Udžbenike i Nastavna Sredstva Vukova Zadružbina Matica Srpska*, Beograd.
- Łuc Izabela, Poglódek Małgorzata (red.), 2012, *W komunikacyjnej przestrzeni nazw własnych i polspolitych. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Robertowi Mrózkowi*, Katowice.
- Mazur Jan, 2010, *Z Kolonii Wojciechów w fascynujący świat onomastyki – w czterdziestolecie działalności naukowej prof. dra hab. Czesława Kosyła*, [w:] Halina Pelcowa (red.), *W świecie nazw. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Czesławowi Kosyłowowi*, Lublin, 11–18.
- Migdał Jolanta, Piotrowska-Wojaczyk Agnieszka (red.), 2013, *Cum reverentia, gratia amicitia. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Bogdanowi Walczakowi*, t. 1–3, Poznań.
- Mrózek Robert, 2002, *Dorobek i perspektywy onomastyki polskiej*, „Onomastica” XLVII, 23–35.
- Mrózek Robert, 2006, *Apelatywna sfera językowa a sfera onimiczna – przed- i poglobalizacyjny problem onomastyki*, [w:] Zofia Abramowicz, Elżbieta Bogdanowicz (red.), 153–163.
- Mrózek Robert, 2010, *Systemowość a gramatyczność onimicznej sfery językowej*, [w:] Renata Przybylska, Józef Kaś, Kazimierz Sikora (red.), *Symbolae grammaticae in honorem Boguslai Dunaj*, Kraków, 409–417.
- Mrózek Robert (red.), 2004, *Nazwy własne w języku, kulturze i komunikacji społecznej*, Katowice.
- Pihan-Kijasowa Alicja, Sarnowska-Giefing Irena (red.), 2011, *Studia onomastyczne i dialektologiczne. Carolo Zierhoffer professori clarissimo LXXXV annos claudenti*, „Poznańskie Spotkania Językoznawcze”, t. 22, Poznań.
- Pisarek Walery, 2007, *Onomastyka w Roku Języka Polskiego*, [w:] Aleksandra Cieślíkowa, Barbara Czopek-Kopciuch, Katarzyna Skowronek (red.), *Nowe nazwy własne – nowe tendencje badawcze*, Kraków, 15–17.
- Rieger Janusz, Wolnicz-Pawłowska Ewa, 1975, *Nazwy rzeczne w dorzeczu Warty*, Wrocław.
- Sarnowska-Giefing Irena, 2011, *Professor Karol Zierhoffer*, [w:] Alicja Pihan-Kijasowa, Irena Sarnowska-Giefing (red.), 9–19.
- Walczak Bogdan, 2004, *Kilka słów o nazwisku Bąba*, [w:] Jarosław Liberka (red.), *Studia nad polszczyzną współczesną i historyczną. Prace dedykowane Profesorowi Stanisławowi Bąbie w 65-lecie urodzin*, Poznań, 47–51.
- Walczak Bogdan, 2005, *Nazwisko Rzepka na tle innych nazwisk odwarzywnych*, [w:] Jolanta Migdał (red.), *Ad perpetuam rei memoriam. Profesorowi Wojciechowi Ryszardowi Rzepce z okazji 65. urodzin*, Poznań, 411–419.
- Walczak Bogdan, 2006a, *Etniczne różnicowanie nazewnictwa a polityka*, [w:] Aleksandra Belchnerowska, Bożena Frankowska-Kozak, Jolanta Ignatowicz-Skowrońska (red.), *Terytorialne i etniczne różnicowanie nazewnictwa*, Szczecin, 13–20.
- Walczak Bogdan, 2006b, *Przyszłość egzonimów w świetle globalizacji*, [w:] Zofia Abramowicz, Elżbieta Bogdanowicz (red.), 317–24.
- Walczak Bogdan, 2007, *Nazewnictwo okolic Kórnik i Bnina*, [w:] Jerzy Fogel (red.), *Z dziejów Kórnik i Bnina. Studia i materiały*, Poznań, 363–372.
- Walczak Bogdan, 2010a, *Jeszcze o przyszłości egzonimów*, [w:] Romana Łobodzińska (red.), *Nazwy własne a społeczeństwo*, t. 2, Łask, 263–273.
- Walczak Bogdan, 2010b, *Najstarsze nazwiska wielkopolskie*, [w:] Irena Sarnowska-Giefing, Magdalena Graf (red.), *Miasto w perspektywie onomastyki i historii*, Poznań, 257–267.
- Walczak Bogdan, 2010c, *O nazwie Wieluń*, „Rocznik Wieluński” nr 10, 33–42.

- Walczak Bogdan, 2011a, *O nazwie Śrem*, „Gazeta Śremska” nr 3/4, 12.
- Walczak Bogdan, 2011b, *Nazwy geograficzne Rzeczypospolitej Obojga Narodów jako obce*, [w:] Alicja Pihan-Kijasowa, Irena Sarnowska-Giefing (red.), 157–416.
- Walczak Bogdan, Witaszek-Samborska Małgorzata, 2012, *Dlaczego prawie 20 tys. Polaków nosi nazwisko Kot, a nikt nie nazywa się Pies?*, [w:] Elżbieta Skorupska-Raczyńska, Joanna Rutkowska, Jowita Żurawska-Chaszczewska (red.), *Gorzowskie studia bestiograficzne 1. Pies w kulturach świata*, Gorzów Wielkopolski, 101–108.
- Warchoł Stefan, 2011, *Z zagadnień językoznawstwa słowiańskiego. Tom dedykowany profesorowi Stefanowi Warchołowi*, red. Feliks Czyżewski, „Rozprawy Sławistyczne” nr 23, Lublin.
- Wolnicz-Pawłowska Ewa, 1978, *Osiemnastowieczne imiennictwo ukraińskie w dawnym województwie ruskim*, Wrocław.
- Wolnicz-Pawłowska Ewa, 1993, *Antroponimia lemowska na tle polskim i słowackim (XVI–XIX wiek)*, Warszawa.
- Wolnicz-Pawłowska Ewa, 1998, *Antroponimia polska na Kresach południowo-wschodnich*, współaut. Wanda Szulowska, Warszawa.
- Wolnicz-Pawłowska Ewa, 2002, *Nazwy wód w Polsce, cz. II: Indeks a tergo*, współaut. Wanda Szulowska, Warszawa.
- Zagórski Zygmunt (red.), 2008, *Nazewnictwo geograficzne Poznania*, Poznań.
- Zierhoffer Karol, Zierhofferowa Zofia, 2000, *Nazwy zachodnioeuropejskie w języku polskim a związki Polski z kulturą Europy*, Poznań.
- Zierhofferowie Karol i Zofia, 2007, *Polska a Europa w świetle nazw geograficznych*, Poznań.
- Zierhofferowie Karol i Zofia, 2011, *Nazwy geograficzne Europy w języku polskim*, Poznań.

Aleksandra Cieślikowa

Onomastic achievements of honoured linguists

(Summary)

The aim of the paper was to give some notes about Polish linguists who celebrated the jubilee of their private, academic and scientific life, concentrating particularly on the onomastic field of their work.